Nr. 34 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 1 m. 4, TEL. 665-57
KONTO P. K. O. 6066.

Warszawa, niedziela dn. 23 sierpnia 1936 r.

Wystawa przemysłu metalowego i elektrotechnicznego

Dnia 23 b. m. P. Prezydent Rzplitej Polskiej dokona uroczystego otwarcia pierwszej od czasu odrodzenia niepodległego bytu Polski wystawy przemysłu metalowego i elektrotechnicznego. Protektorat P. Prezydenta podkreśla znaczenie wystawy, jako przeglądu sił wytwórczych w dziale produkcji, posiadającej bezpośredni i ścisły związek ze stanem obronności kraju. Okres okupacji i lata wojny nie sprzyjały rozwojowi przemysłu metalowego, duże zakłady uległy dewastacji, maszyny zaś wywieziono. Kilkunastoletniego wysiłku potrzeba było, by przemysł ten odrodzić, rozbudować z uwzględnieniem obecnej naszej struktury gospodarczej, przedewszystkiem jednak, wprząc w szczytną służbę dla armji i jej zaopatrzenia. W tych warunkach zrozumiałym jest liczny udział w wystawie rzemiosła polskiego. Abstrahując od momentów uczuciowych, patrjotyzmu rzemiosła, nakazującego twórcze swoje wysiłki podporządkowywać interesom państwa i jego obrony, rzemiosło zgłaszając tak liczny swój udział pragnęło zadokumentować swą żywotność i zdolność przystosowania się do współczesnych form produkcji i organizacji pracy. Nietylko społeczeństwo, państwo, ale nawet samo rzemiosło nie jest dotąd zorjentowane co do zakresu i różnorodności tego, co wytwarza. Wystawa przekona nas naocznie, że w całym szeregu wypadków wynalazczość rzemieślnika polskiego kroczy równolegle, jeśli nie wyprzedza, zasobnego w środki i pomoce wielkiego przemysłu, nietylko krajowego, ale i zagranicznego. Przekona ponadto, że błędnem jest mniemanie, jakoby rzemiosło nie było w stanie konkurować pod względem cen i nie umiało, czy nie chciało przystować się do wykonywania masowych zamówień jednolitego typu artykułów. Dzisiejsze rzemiosło to nie przedwojenne „rękodzieło". Szczególnie w grupie przetwórstwa metalowego bezpośrednim pomocnikiem i wyręczycielem człowieka jest maszyna. Mimo szeregu lat kryzysu, braku kapitału i odsunięcia od udziału w większych dostawach, ogromna większość zakładów rzemieślniczych grupy metalowej korzysta z pomocy maszyn. Trudności jakie napotyka rzemieślnik w dziedzinie dostaw nie są więc wynikiem niedostosowania się technicznego warsztatów, a często zbyt rygorystycznego, nieliczące go się z warunkami życiowemi stanowiska instytucyj rozpisujących przetargi. Rzemiosło chce brać w nich udział. Nie mając może dostatecznego doświadczenia handlowego, dzięki inicjatywie Zw. Izb powołało do życia Centralę Handlową Rzemiosła Sp. z o. o. w Warszawie, której głównem zadaniem jest reprezentowanie na przetargach licznych, lecz rozproszkowanych warsztatów rzemieślniczych. W bardzo wielu wypadkach rzemiosło już dziś stanowi konieczne uzupełnienie wielkiego przemysłu, dostarczając mu precyzyjniejszych maszyn i narzędzi i z zadania tego wywiązują się bez zarzutu.

Nie od rzeczy będzie również zwrócić uwagę na postępującą symbjozę, jaka zachodzi, zwłaszcza w branży metalowej, pomiędzy wielkim przemysłem a rzemiosłem. Przetwórstwo metalowe specjalnie predestynowane jest do tego, aby odciążać wielkie zakłady przemysłowe od produkcji ubocznej, a nawet od wykonywania pewnych faz produkcji głównej, przerzucając je na warsztaty rzemieślnicze.

Te dotychczasowe doświadczenia mogą być sprawdzianem jego zdolności wytwórczych i zachęcić zarówno instytucje państwowe jak i wielki przemysł do korzystania w szerszym niż dotychczas zakresie z usług rzemiosła. Różnorodność produkcji, jakość i cena, a także dążność do stałego rozszerzania swej nomenklatury i inicjowania rodzimej produkcji zastępującej kosztowny import zwrócić winny uwagę właściwych czynników, czuwających nad kierunkiem i stanem naszych obrotów zagranicznych i znaleźć wykaz w traktatach handlowych przez nas zawieranych.

Rzemiosło polskie kryje w sobie wielką, lecz utajoną potęgę twórczą. Samorząd Gospodarczy Rzemiosła postawił sobie za cel jej ujawnienie i wprzągnięcie w służbę państwu. Wystawa P. M. i E. w której rzemiosło bierze udział w oddzielnym pawilonie ma być temu pomocną.

Jak rzemiosło odczuwa poprawę gospodarczą?

Znaczenie rzemiosła dla gospodarki narodowej jest często niedoceniane przez społeczeństwo, co wypływa niewątpliwie z nieuświadomienia sobie przez ogół wielkości dokonywania obrotów i produkcji rzemiosła oraz liczby osób, którym warsztaty rzemieślnicze dają pracę i utrzymanie. Dla zaczerpnięcia informacji o obecnem położeniu polskiego rzemiosła, przedstawiciel Agencji „Iskra" odbył rozmowę z prezesem Związku Izb Rzemieślniczych posłem Antonim Snopczyńskim.

Na pytanie, jak się przedstawia ostatni stan zatrudnienia w rzemiośle i ile posiadamy warsztatów rzemieślniczych, poseł Snopczyński odpowiedział:

— Ilość warsztatów rzemieślniczych w ostatnich latach poważnie wzrosła. Izby rzemieślnicze wykazują 350.000 zarejestrowanych warsztatów, a obok tej cyfry istnieje poważna ilość warsztatów niezarejestrowanych i chałupniczych. Ogólną liczbę czynnie zatrudnionych w rzemiośle trzebaby szacować na zgórą miljon ludzi.

NA DRODZE POPRAWY

— Czy rzemiosło odczuło ostatnią poprawę gospodarczą?

— Rzemiosło jest tak obszerną dziedziną życia gospodarczego, że na pytanie to trudno jest dać odpowiedź. Niewątpliwie w niektórych zawodach rzemieślniczych zauważyliśmy stały, chociaż jeszcze powolny wzrost wytwórczości. Zależny on jest jednak od rejonu. Tak więc np. na ziemiach wschodnich w całym szeregu zawodów rzemieślniczych nie dała się jeszcze odczuć poprawa, podczas gdy w innych okolicach wytwórczość w tych samych zawodach wzrosła i to dość poważnie. Na odchylenie to składa się szereg różnych przyczyn. Jako jedną z nich trzeba wskazać trudności finansowe. Sprawa kredytów dla rzemiosła utkęła niemal na martwym punkcie, gdyż przeznaczonych sobie kredytów rzemiosło nie może wykorzystać, spowodu rozbieżności, zachodzących pomiędzy Bankiem Gospodarstwa Krajowego — a Komunalnemi Kasami Oszczędności w zakresie zagadnienia ponoszenia ryzyka bankowego. Organizacje rzemieślnicze czynią ostatnio próby rozwiązania tego zagadnienia własnemi siłami. Chodzi nam zwłaszcza o rozwiązanie problemu kredytowego dla rzemieślników finansowo najsłabszych. Mając ten wzgląd na uwadze, rzemiosło przystąpiło do masowego zakładania kas bezprocentowego kredytu. Mamy nadzieję, że akcja podjęta w tym kierunku, przyczyni się znacznie do utrzymania samodzielności drobnych warsztatów rzemieślniczych.

ULGI A WZROST ZATRUDNIENIA

— Czy wprowadzone niedawno przez Ministerstwo Skarbu ulgi w opłatach za świadectwa przemysłowe, pod postacią zwalniania pracodawców od dopłat za przekroczenie najwyższej normy kategoryjnej, jak i przyznawania bonifikat za zatrudnienie nowych sił roboczych, przyczyniły się do wzrostu ilości zatrudnionych w rzemiośle pracowników?

— Ulgi te zostały zarządzone po zakończeniu sezonowego ożywienia w większości zawodów rzemieślniczych. O wzroście zatrudnienia więc stanowić będą dopiero miesiące jesienne. W tych zawodach natomiast, gdzie sezonowe ożywienie przypada na lato, ogólna ilość zatrudnionych wzrosła. Mam tu na myśli przedewszystkiem zawody budowlane. Niestety wzrost liczby zatrudnionych przyśpiesza tylko wykonanie prac, ale nie wpłynie na globalne zwiększenie dni roboczych, bo przecież w budownictwie inicjatywa nie spoczywa w rękach rzemiosła, które jest tylko wykonawcą.

— W jakich zawodach rzemieślniczych zatem należy się spodziewać wzrostu zatrudnienia i jak dużego, w związku z temi ulgami?

— Jeżeli chodzi o stałe zwiększenie zatrudnienia, to spodziewam się go przedewszystkiem w zawodach grupy spożywczej i tutaj wzrost można szacować na jakieś kilka tysięcy. W innych grupach wzrost zatrudnienia będzie zapewne tylko sezonowy. Bo trzeba pamiętać, że ulgi udzielono z ważnością do 31 grudnia r. b., a zarządzenie mówi wyraźnie, że bonifikaty zaliczane będą na poczet świadectw przemysłowych na rok przyszły. Tymczasem rzemiosło mogłoby na stałe zwiększyć ilość zatrudnionych, ale to byłoby możliwe jedynie wtedy, kiedy cena świadectwa przemysłowego nie będzie uzależniona od liczby zatrudnionych, ale od wysokości obrotu. Dlatego, o ile ta reforma nie będzie przeprowadzona przed nowym rokiem, to możemy się spodziewać w okresie nabywania świadectw przemysłowych na r. 1937 masowych zwolnień pracowników, których rzemiosło zatrudni w obecnym okresie działania bardzo słusznie i celowo zarządzonych ulg. Pozatem nie należy zapominać o sprawie terminatorów. Jeżeli chodzi o zwiększenie ilości tej kategorji pracowników, to na to niestety ulgi w zakresie podatkowym wpływu mieć nie będą. A szkoda, bo tutaj możliwości są znaczne. Ulg, które zezwoliłyby na zwiększenie ilości terminatorów, należałoby szukać w zmianie przepisów ustawodawstwa pracy. Pragnąłbym zwrócić uwagę na fakt, że — mojem zdaniem — przeszkody w zatrudnianiu terminatorów nie wpłyną na wzrost zatrudnienia dorosłych, są to bowiem dwie sprawy z sobą zupełnie nie związane i na siebie wzajem nieoddziaływujące.

ZDOLNOŚĆ NABYWCZA WSI WYPROWADZI Z IMPASU

— Jakby więc należało scharakteryzować obecną sytuację w rzemiośle?

— Produkcja rzemieślnicza uzależniona jest przedewszystkiem od położenia na rynku wewnętrznym, a że występuje już od pewnego czasu odprężenie w sytuacji gospodarczej, poprawa daje się odczuwać również i w rzemiośle. Sytuacja ta dozna jednak dopiero wtedy wybitniejszej poprawy, gdy wzmoże się zapotrzebowanie

wsi na wyroby rzemieślnicze, które obliczane są w znacznej ilości na wiejskiego nabywcę. Długotrwały okres zastoju nie pozwolił warsztatom rzemieślniczym na zaopatrywanie się w niezbędne inwestycje. Przyjście z pomocą rzemieślnikom w przeprowadzeniu potrzebnej modernizacji urządzeń warsztatowych, stanowić będzie jeden z poważnych czynników poprawy w ich sytuacji.

W zakończeniu pragnę podkreślić, że zarządzenie o ulgach i premjach w systemie opłat za świadectwa przemysłowe bezsprzecznie stanowi podstawę do stworzenia warunków dla poprawy na odcinku pracy i dlatego ukazanie się tego zarządzenia rzemiosło powitało z uznaniem.

Udział Rzemiosła w XVI Targach Wschodnich

Stosunkowo znaczny udział rzemiosła w zeszłorocznych Targach Wschodnich pozwala stwierdzić, że reprezentacja produkcji rzemieślniczej na Targach jest konieczna, jako czynnik wywierający na samo rzemiosło wpływ dodatni. Fakt ten potwierdzają nietylko obserwacje na Targach Wschodnich, ale również na podobnych imprezach urządzonych w innych ośrodkach naszego kraju.

Mając te względy na uwadze Lwowska Izba Rzemieślnicza podjęła w czasie tegorocznej kampanji Targów Wschodnich — podobnie jak w roku ubiegłym — organizację udziału rzemiosła w Targach. Po porozumieniu się z Izbami Rzemieślniczemi w Krakowie, Stanisławowie i Tarnopolu postanowiono urządzić jako odrębną całość MAŁOPOLSKIE TARGI RZEMIOSŁA. Ogólne i techniczne kierownictwo objęła Izba Lwowska, zaś propagandę i pozyskiwanie wystawców poszczególne Izby na własnych terenach działalności.

Początkowo M. Targi Rzemiosła miały znaleźć pomieszczenie w dwóch pawilonach, jednakowoż spowodu wielkiej ilości zgłoszeń wystawców na Targi Wschodnie, uzyskano tylko jeden pawilon Nr. 5-ty, w którym prócz meblarstwa zostaną pomieszczone eksponaty najważniejszych rzemiosł ze wszystkich prawie grup branżowych, a więc: budowlanej, drzewnej, metalowej, włókienniczej, skórzanej i usług osobistych.

Wypada zaznaczyć, iż w ciągu pierwszych tygodni mies. lipca pokryto w zupełności użytkowy metraż pawilonu wystawowego i obecnie nie przyjmuje się już żadnych zgłoszeń, jakkolwiek te nieustannie napływają. Okazuje się stego, że udział rzemiosła w tegorocznych Targach byłby nadspodziewanie duży i różnorodny.

Ponieważ równocześnie z Targami odbywać się będzie Wystawa „Nasze Lasy i Ochrona Przyrody“ połączona z „Wystawą Łowiecką“, trzeba więc dodać, iż rzemiosło uczestniczyć będzie także w tych imprezach. W pierwszym rzędzie cztery firmy stolarskie wystawią urządzenia meblarskie wykonane w całości z materjałów krajowych, aby pokazać piękno rodzimego drewna mogącego z powodzeniem konkurować z materjałem egzotycznym. Pozatem urządzony będzie pokaz przedmiotów wytwarzanych przez inne rzemiosła grupy drzewnej, a więc: ciesielstwo, tokarstwo, bednarstwo i t. d. W Wystawie Łowieckiej uczestniczyć będzie rzemiosło: szewskie, rymarskie i ewentualnie krawieckie.

Można się już dziś spodziewać, że na tegorocznych M. Targach Rzemiosła, oraz obu wystawach pokaz wytwórczości naszych warsztatów rzemieślniczych będzie stanowił niebylejaką atrakcję dla zwiedzającej publiczności.

Warto wreszcie nadmienić, że Lwowska Izba Rzemieślnicza urządza w tym samym czasie t. j. od 6 — 27 września b. r. „Wystawę prac uczniowskich, czeladniczych i mistrzowskich“ w Miejskiem Muzeum Przemysłu Artystycznego. W ten sposób rzemiosło tutejsze przypomni się ogółowi społeczeństwa, że istnieje i że umie tworzyć rzeczy naprawdę wartościowe.

Do wspomnianych imprez powrócimy znowu za parę dni, by podać bliższe szczegóły.

Jarmark poleski otwarty

W Pińsku nastąpiło otwarcie dwutygodniowego jarmarku poleskiego, którego dokonał w imieniu wojewody poleskiego nacz. Wydz. Społ.-Polit. p. Rolewicz. Skolei okolicznościowe przemówienie wygłosił prezydent miasta Pińska p. Ołdakowski. Na otwarciu był obecny komendant garnizonu pińskiego i kilku starostów z województwa poleskiego. Na podkreślenie zasługuje najszersze wykorzystanie jarmarku przez rzemiosło poleskie, 70 rzemieślników wystawiło swe eskponaty. W dziale produkcji rolniczej, wyróżniają się zbiory traw gospodarza Czirynka. Koła gospodarstwa wiejskiego zgromadziły eksponaty z terenu całego Polesia, zajmującą połowę pawilonu. Miasta Warszawę i Lwów reprezentują stoiska kilku tamtejszych firm. W dniu otwarcia zwiedziło jarmark około 3.000 osób.

W ramach jarmarku poleskiego odbędzie się szereg imprez regjonalnych, a zwłaszcza dożynki i wesele poleskie w dniu 23 b.m., które będą transmitowane przez Polskie Radjo.

Targi meblowe w Swarzędzu

Niezadługo już, bo 6 września b. r., a więc za trzy tygodnie otwarte zostaną II. Targi Meblowe w Swarzędzu. Jakżesz odmienne będą one od pierwszych targów w roku 1934. Wówczas nadzieja posiadania własnej hali wystawowej była bardzo znikomą i chociaż targi te przyniosły rzemiosłu stolarskiemu pewną korzyść, to jednak nie przyniosły one pełnego zadowolenia.

Obecnie ta znikoma wówczas nadzieja ziściła się i rzemiosło stolarskie będzie wystawiać swe eksponaty we własnej hali. Doda to rzemiosłu stolarskiemu z pewnością bodźca do dalszej wy-

tężonej pracy i zbiorowego wysiłku, by meble swarzędzkie zasłynęły nietylko w Polsce, ale i daleko poza jej granicami.

W II Targach Meblowych w Swarzędzu rzemiosło stolarskie winno wziąć udział gremjalnie, by zadokumentować szerokim rzeszom publiczności swój postęp i wyspecjalizowanie w produkcji meblarskiej, a tem samem zdobyć sobie nową klientelę i nowe rynki zbytu.

Wystawa — pokaz rzemiosła i drobnego przemysłu przy Okręgowem Towarzystwie Rzemieślniczem w Częstochowie

Wyczerpane długotrwałym kryzysem rzemiosło — szuka nowych dróg i form swej dalszej egzystencji. W drodze ku lepszemu jutru, rzemiosło polskie stopniowo dźwiga się i organizuje we wszystkich niemal kierunkach. Mając na celu obronę i dobro interesów zawodowych rzemiosła, Izby Rzemieślnicze prowadzą akcję, zmierzającą do ugruntowania podstawy materjalnej jak i moralnej rzemiosła.

Dzięki staraniom sfer rzemieślniczych w Częstochowie z przedstawicielami Izby Rzemieślniczej w Kielcach mgr. Axentowiczem Grzegorzem, dyrektorem Izby i Adamem Musiałem radcą i członkiem Zarządu Izby Kieleckiej, nastąpiło w dniu 15 b.m. uroczyste otwarcie Wystawy-Pokazu.

Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w Katedrze św. Rodziny w którym wzięli udział przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, duchowieństwa, instytucyj społecznych i t. p.. a także przedstawiciel Izby Rzemieślniczej w Kielcach p. Wacław Tchórzewski, kierownik Biura Organizacyjno-Handlowego.

Wystawa - Pokaz trwać będzie do dnia 15 września r. b.

Zarówno czasokres trwania wystawy, jak i termin jej rozpoczęcia został przez organizatorów dobrze pomyślany. Okres trwania Wystawy, to czas najtłumniejszych odpustów, które ściągają do Częstochowy niezliczone rzesze ludności z całego kraju.

Wystawa - Pokaz Rzemiosła i Drobnego Przemysłu w Częstochowie — to wyraz inicjatywy i przedsiębiorczości zbiorowej sfer rzemieślniczo - przemysłowych Częstochowy.

Ten wspólny skoncentrowany wysiłek całego rzemiosła i drobnego przemysłu chrześcijańskiego na terenie Częstochowy, przejawiający się w imponującej manifestacji zbiorowej pozwoli samemu rzemiosłu ujrzeć swe istotne oblicze, policzyć swe siły i braki organizacyjne, zaś z drugiej strony skłoni ogół obywateli do głębszego zainteresowania się rzemiosłem i jego potrzebami, oraz nauczy doceniać rolę rzemiosła, jako ważnego czynnika naszej struktury gospodarczej.

Sprawozdanie Związku Izb Rzemieślniczych za rok 1935

Ukazało się drukiem obszerne sprawozdanie Związku Izb Rzemieślniczych R. P. z działalności w r. 1935. Znajdujemy w niem obraz wysiłków wspólnej organizacji izb rzemieślniczych w kierunku usprawnienia administracji stosunków tej rozległej dziedziny gospodarczej, jaką jest w Polsce rzemiosło.

W ośmiu rozdziałach, omawiających zagadnienia prawne, sprawy podatkowe, problemy ekonomiczne, pracę i ubezpieczenia. oświatę, wychowanie i kulturę, problemy organizacyjno-handlowe, sprawozdanie rachunkowe, oraz prasę i propagandę, w sposób wyczerpujący, a nie rozwlekły, sprawozdanie daje pełny obraz prac samorządu gospodarczego rzemiosła.

Z ważniejszych problemów na uwagę zasługują: sprawa zwalniania od obowiązku wykazywania formalnych dowodów uzdolnienia, zakres uprawnień poszczególych rzemiosł, ułamkowe uzdolnienie w rzemiośle, rozgraniczenie rzemiosła od przemysłu fabrycznego, wykonywanie rzemiosła przez osoby prawne.

W zakończeniu rozdziału o sprawach podatkowych znajdujemy oświadczenie, że współpraca Związku Izb z Ministerstwem Skarbu przyniosła cały szereg zarządzeń, uwzględniających postulaty rzemiosła.

Z problemów ekonomicznych na uwagę zasługuje działalność w kierunku uregulowania stosunków na rynku mięsnym, sprawy chałupnictwa, przemysłu ludowego i domowego, sprawa kredytów i ruch spółdzielczy.

Obszernie potraktowany jest problem pracy, gdzie omówiono czas pracy, stosunek inspekcji pracy, sprawę pobierania opłat za naukę, oraz roboty, wzbronione młodocianym. Kwestją reformy ubezpieczeń socjalnych kończy się rozdział.

W dziale oświaty i kultury Związek Izb Rzemieślniczych zdaje sprawę z powołania do życia Instytutu Naukowego Rzemieślniczego imienia Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Na specjalne wyróżnienie zasługuje rozdział o problemach organizacyjno - handlowych, w którym zobrazowana jest działalność Biura Organizacyjno-Handlowego i Centrali Handlowej Rzemiosła.

Sprawozdanie, ze względu na swój charakter winno się znaleźć w ręku każdego, kto interesuje się problemami gospodarczemi doby obecnej.

Przetargi

Kierownictwo Centralnego Zaopatrzenia Intendenckiego w Warszawie, ul. Smocza Nr. 35 zamierza oddać w drodze przetargu publicznego dostawę około 850.000 sztuk puszek konserw mięsnych „gulasz wołowy". Termin dostawy sukcesywnie do 15 lutego 1937 r. Informacje udziela Instytut Techniczny Intendentury, Warszawa, ul. Mianowskiego 15. Oferty należy składać do Kierownictwa Centralnego Zaopatrzenia Intendenckiego, W-wa, ul. Smocza 35 do godz. 11 dnia 23 września 1936 r.

Lista kontygentów przewozowych na m. sierpień (towary interesujące rzemiosło)

FRANCJA:

P. T. C. Towar — Kontyngent w złotych

96 kalafonja 58.504.
147 p. 1. 2 fiszbin. róg naturalny 890,
205 oliwa 4.081.
492 skóry surowe, solone, bydlęce 98.590,
492 skóry surowe,solone, końskie 1.232,
492 skóry surowe, solone, inne,
493 skóry surowe. wapniowane 42.492,
508 p. 1-3 nb. skóry wyprawy mineralnej, kozie, baranie 42.780,
509 skóry zamszowe 43.394,
511 skóry ryb i płazów 2.133,
516 sobole, szenszyle, lisy srebrne 20.782,
519 bobry rzeczne, błotne, tchórze, wiewiórki 4.300,
521 skunksy, cybety, oposy, szopy, piżmowce, rosomaki, lisy 12.625,
525 p. 1. 2b koty, króliki, zające wypr. 1.848,
525 p. 2a koty, króliki, zające, surowe 52.841,
528 p. 2a barany 24.325,
530.2 skóry futrzane, ogony i kawałki 10.777,
546 p. 2-4 wyroby ze skóry garbowanej lub surowej 4.944.
563-565 tkaniny z jedwabiu naturalnego,
599 p. lab p. 2 ab tkaniny wełniane z przędzy o wadze 1 m² — powyżej 250 gr. 2.691,
599 p. 1 c. 2c tkaniny wełniane z przędzy czesankowej o wadze 1 m² — 250 i mniej 1.571,
612 nici bawełniane do szycia i haftowania 18.234.
614 p. 1. 2 tkaniny bawełniane bielone 936,
615 p. 1,2 tkaniny bawełniane barwione 1.848,
616 p. 1,2 tkaniny bawełniane wzorzysto-tkane 9.238.
619 welwety, aksamity, plusze 360,
848 kamienie do szlifowania 1.459,
1002 p. 2-8 dłuta, gwintownice, obcęgi, korby i t. d. 1.250,
1018 p. 7.8 ręczne maszynki do strzyżenia i ich części, przybory do manicure 1.079,
1032 sprężyny samochodowe prócz resorów 1737.
1034 węże giętkie metalowe 11.933,
1118 aparaty i przyrządy radjowe 3.695,
1145 części metalowe samochodów, motocykli 34.714,
1148 części kolowców 53.426,
1159 wagi i ich części metalowe 1.226,
1167 p. 1 ab szkła optyczne surowe 1.168,
1167 p. 2,3 p. nb soczewki, pryzmaty, lorniony 1.232,
1168 p. 1-6 p. 11 aparaty i przyrządy fotograficzne, kinematograficzne i projekcyjne 23.129,
1168 p. 7a płyty szklane fotogr. 22.384,
1168 p. 7. b.c. błony fotograficzne 22.384,
1173 zegary kontrolujące, wieżowe 661.
1260.2 kamienie szlachetne i półszlachetne 924,
1267,8 drut i nici ze srebra i złota 134.

FINLANDJA — *Tonny*
772 forniery 12

Unja celna Belgijsko - Luxemburska (na okres IX i X) — *Kk.*
488 p. 1a bakelit w proszku 3.340,
497 skóry twarde na podeszwy 9.400,
499 juchty 340,
572 przędza z jedwabiu sztucznego (wiskoza) 840,
572 przędza z jedwabiu sztucznego (octanowa) 13.340.
592 wełna czesankowa 96.700.
900 p. 2
903
904 p. 3 wyroby ze szkła 670,
906
1260 p. 1 djamenty surowe 1.7.

Komunikaty Ministerstwa Skarbu

W sierpniu płatne są następujące podatki:

1) **do 5 sierpnia** — podatek od energji elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energji elektrycznej w czasie od 16 — 31 lipca b. r., **do 20 sierpnia** — tenże podatek, pobrany przez sprzedawcę energji elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni sierpnia 1936 r.;

2) **do 7 sierpnia** — podatek dochodowy od uposażeń służbowych emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w lipcu 1936 roku;

3) **do 15 sierpnia** — zaliczka kwartalna (za II kwartał) na podatek przemysłowy od obrotu za rok 1936;

4) **do 25 sierpnia** — zaliczka miesięczna na podatek od obrotu za rok 1936, w wysokości podatku przypadającego od obrotu osiągniętego w lipcu, przez wszystkie przedsiębiorstwa obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia — a z innych przedsiębiorstw — przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorji oraz przemysłowe I — V kategorji, prowadzące prawidłowe księgi handlowe.

Ponadto płatne są w sierpniu zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w tym miesiącu.

W SPRAWIE USTALENIA PODSTAW WYMIARU PAŃSTWOWEGO PODATKU DOCHODOWEGO NA 1936 ROK PODATKOWY

W powyższej sprawie Ministerstwo Skarbu wydało okólnik z dnia 8 lipca 1936 r. LD V 3721/1/36.

Między innemi Ministerstwo Skarbu zarządziło, że przy ustalaniu norm średniej dochodowości przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych, zajęć przemysłowych oraz wolnych zajęć zawodowych również należy baczyć, aby rozpiętość stawek pomiędzy poszczególnemi okręgami jednej izby i pomiędzy poszczególnemi izbami nie była dla jednych i tych samych branż zbyt znaczna, wobec czego i w tym wypadku bardzo pożądane jest wzajemne porozumienie się ze sobą izb sąsiadujących.

Również zarządzono, aby wykazy wszystkich ustalonych norm szacunkowych podawano do wiadomości Izb Przemysłowo-Handlowych. Izb Rzemieślni-

czych, Izb Rolniczych oraz wolnych organizacyj zawodowych, tudzież zaraz po ustaleniu przesłać do Ministerstwa Skarbu.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu wyznaczyło dzień 30 września b. r., jako ostateczny termin ukończenia przez urzędy skarbowe wymiaru podatku dochodowego na r. 1936 zarówno dla osób nieprowadzących ksiąg, jak i prowadzących księgi.

Całość okólnika została umieszczona w Dz. Urzęd. Min. Skarbu z dnia 21 lipca 1936 r. Nr. 19, poz. 597.

W SPRAWIE SPOSOBU OBLICZANIA PODATKU DOCHODOWEGO OD UPOSAŻEŃ W PRZYPADKACH, GDY PODATEK OPŁACA ZA PRACOWNIKA SŁUŻBODAWCA Z WŁASNYCH FUNDUSZÓW

W tej sprawie Ministerstwo Skarbu wydało do wszystkich Izb Skarbowych, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy) oraz wszystkich Urzędów Skarbowych okólnik z dnia 8 lipca 1936 r. LD V 21434/2/36, podając w nim skalę obliczenia wraz z przykładami.

Okólnik ten znajduje się w dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu z dnia 21 lipca 1936 r. Nr. 19, poz. 598.

KOSZT NABYCIA ŹRÓDŁA DOCHODU

Ministerstwo Skarbu — na podstawie wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 3 kwietnia 1936 r. L. Rej. 7323/34 — okólnikiem z dnia 13 lipca 1936 r. LD V 23.000/2/36 podało do wiadomości Izb Skarbowych w sprawie interpretacji art. 8 p. 1 ustawy o podatku dochodowym — co następuje:

„Jeżeli ktoś nabywa dom w stanie zupełnego zniszczenia i bezpośrednio po nabyciu ponosi wydatek na doprowadzenie tego domu do stanu używalności, to kosztem nabycia źródła dochodu będzie nietylko cena nabycia domu, lecz również wydatek na doprowadzenie domu do stanu używalności“.

(Dzien. Urzęd. Min. Skarbu z dnia 21 lipca 1936 r. Nr. 19. poz. 601).

W SPRAWIE SAMORZĄDOWYCH OPŁAT SPECJALNYCH I DOPŁAT DROGOWYCH

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 8 lipca 1936 LD V 31888/3/36 zawiadomiło wszystkie izby skarbowe o treści okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 33 z dnia 11 maja 1936 r. Nr. S. F. 66/5/2 w sprawie samorządowych opłat specjalnych i dopłat drogowych.

Powyższy okólnik Nr. 33 z dnia 11 maja 1936 r. Nr. S. F. 66/5/2, między innemi, w pkt. 4— podaje, że obciążenie opłatami drogowemi poszczególnych płatników nie może przekraczać:

a) 75% przypadającego na płatnika zasadniczego państwowego podatku gruntowego względnie w b. dzielnicy pruskiej 75% takiegoż państwowego podatku do podatku gruntowego, a od gruntów państwowych: w b. zaborze rosyjskim — 75% idealnego zasadniczego podatku gruntowego, zaś w b. zaborze pruskim — 75% idealnego zasadniczego dodatku państwowego do podatku gruntowego; na przekroczenie normy 75%-ej zezwalać mogą P. P. Wojewodowie, z którymi w tym względzie współdziałają z głosem stanowczym wydziały wojewódzkie (izby wojewódzkie), do wysokości 100% w tych wypadkach, gdy potrzeby drogowe bezwzględnie tego wymagają, a obciążenie takie nie nadwyręży zdolności płatniczej rolników;

b) 15% ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych;

c) 50% państwowego podatku od nieruchomości, a od nowowznoszonych budowli — 50% idealnego podatku od nieruchomości.

Opłaty drogowe, obciążające nieruchomości, oblicza się w stosunku do 7% podstawy wymiaru podatku od nieruchomości.

(Dzien. Urzęd. Min. Skarbu z dnia 21 lipca 1936 r. Nr. 19. poz. 599).

W SPRAWIE PODATKU DOCHODOWEGO OD ZAROBKÓW ROBOTNIKÓW SEZONOWYCH

Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 6 sierpnia 1936 r. LD V 23302/2/36. Do wszystkich Izb Skarbowych, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy) oraz wszystkich Urzędów Skarbowych.

Ministerstwo Skarbu zezwala, by przy wypłacaniu wynagrodzeń robotników sezonowych, zatrudnionych na robotach publicznych oraz w przemyśle budowlanym, nie potrącano podatku dochodowego, o ile wynagrodzenia te, obliczone w stosunku rocznym, nie przekraczają kwoty zł. 2.500.

Za robotników budowlanych w rozumieniu niniejszego zarządzenia uważać należy robotników żelbetonowych, murarzy, cieśli i pomoc budowlaną tylko wówczas, **jeżeli charakter ich zatrudnienia jest sezonowy**, a więc jeżeli nie są to robotnicy zatrudnieni przy robotach budowlanych, prowadzonych przez cały rok na terenie zakładów pracy przemysłu włókienniczego, metalowego czy innych, z istoty swej produkcji, pracujących cały rok.

Niedobrane z tego tytułu kwoty podatku dochodowego Ministerstwo Skarbu umarza na zasadzie art. 123 § 1 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 14, poz. 134). Ulga powyższa ma zastosowanie z dniem ogłoszenia niniejszego zarządzenia w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu.

(—) F. Świtalski
Podsekretarz Stanu

(Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu z dnia 10 sierpnia 1936 r. Nr. 21, poz. 677).

O dozorze nad wyrobem i obiegiem środków kosmetycznych

Dnia 14 sierpnia b. r. ukazało się rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 22 lipca 1936 r., które zezwala, by środki kosmetyczne jakie znajdowały się w obiegu przed wejściem w życie rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 25 czerwca 1934 r., pozostały po dniu 19 lipca 1936 r. (wyjątek środki kosmetyczne, które zostaną uznane przez władze dozoru nad artyku-

lami żywności i przedmiotami użytku za szkodliwe dla zdrowia) nadal w obiegu, jednak nie dłużej niż do dnia 18 lipca 1937 roku.

Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 22 lipca b. r. nie uwzględnia postulatów, jakie Związek Izb Rzemieślniczych R. P. zgłosił do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, a które zmierzały przedewszystkiem do znowelizowania rozporządzenia o dozorze nad wyrobem i obiegiem środków kosmetycznych z dnia 25 czerwca 1934 r.

Ponieważ Związek Izb Rzemieślniczych R. P. uważa, że szereg przepisów rozporządzenia z roku 1934 zbyt rygorystycznie i często nie życiowo ujmuje sprawę wyrobu i obiegu środków kosmetycznych, przyczyniając się tem samym do zahamowania rozwoju rzemiosła fryzjerskiego, oraz zainteresowanego przemysłu kosmetycznego, przemysłów pomocniczych i handlu środkami kosmetycznymi, Związek Izb Rzemieślniczych w dalszym ciągu będzie dążył do znowelizowania rozporządzenia z 1934 r.

Komisje egzaminacyjne mistrzowskie przy szkołach mistrzów (majstrów) budowlanych oraz przy szkołach mistrzów (majstrów) rzemiosł budowlanych

(Ciąg dalszy z n-ru 32)

4) dwie niepodklejone fotografje.

5) własnoręcznie napisany krótki życiorys.

Pożądane jest dołączenie do podania dokumentów technicznych (planów, kosztorysów, dzienników robót) z robót, przy których kandydat był zatrudniony.

Komisja egzaminacyjna może nie uwzględnić podania o dopuszczenie do egzaminu mistrzowskiego, jeśli zawiera ono braki, wynikające z ustępu drugiego. Od decyzji takiej służy odwołanie do kuratora okręgu szkolnego w terminie 14-o dniowym, licząc od dnia następnego po jej otrzymaniu.

§ 3.

Termin i miejsce egzaminu wyznacza kurator okręgu szkolnego w porozumieniu z właściwą terytorjalnie izbą rzemieślniczą.

§ 4.

Kurator okręgu szkolnego ustala skład komisji egzaminacyjnej, powołując jej członków, oraz mianuje przewodniczącego. W skład komisji wchodzi ponadto 2 członków, delegowanych przez właściwą terytorjalnie izbę rzemieślniczą spośród mistrzów danego rzemiosła.

§ 5.

Przewodniczący komisji egzaminacyjnej co najmniej na 28 dni naprzód zawiadamia o terminie i miejscu egzaminu członków komisji i kandydatów do egzaminu.

§ 6.

Egzamin składa się z dwóch części: z egzaminu praktycznego i z egzaminu teoretycznego.

§ 7.

Celem egzaminu praktycznego jest stwierdzenie, że kandydat posiada dostateczną sprawność w projektowaniu przeciętnych i wykonywaniu nawet trudniejszych prac oraz niezbędną znajomość techniki i materjałów w zakresie koniecznym do samoistnego prowadzenia danego rzemiosła i kształcenia w niem uczniów.

§ 8.

Egzamin praktyczny polega na samodzielnem zaprojektowaniu pracy próbnej na temat podany przez przewodniczącego i na całkowitem lub częściowem jej wykonaniu — zależnie od wskazania przewodniczącego. Termin wykonania pracy próbnej, który nie może być dłuższy niż 3 dni robocze, określa przewodniczący.

Praca próbna winna być tak wybrana, aby odpowiadała celowi, wymienionemu w § 7, i nie była połączona ze znacznemi kosztami.

Nadzór nad wykonaniem pracy próbnej przez kandydata sprawuje członek komisji, wyznaczony w tym celu przez przewodniczącego. Przewodniczący może spośród członków komisji wyznaczyć więcej niż jedną osobę do sprawowania nadzoru.

Osoba, sprawująca nadzór nad wykonaniem pracy próbnej, wystawia zaświadczenie pisemne, że kandydat wykonał pracę próbną samodzielnie i bez niczyjej pomocy. Jeżeli jakakolwiek pomoc była okazana, należy w zaświadczeniu wymienić, w jakim zakresie.

§ 9.

O ile wykonana praca próbna nie pozwala na dostateczne stwierdzenie danych, o których mowa w § 7, komisja może zarządzić, by kandydat wykonał pracę dodatkową na zasadach, wymienionych w §§ 7 i 8.

§ 10.

Jeżeli komisja stwierdzi na podstawie wykonanej pracy próbnej, że kandydat odpowiada warunkom § 7, zostaje on dopuszczony do egzaminu ustnego teoretycznego.

§ 11.

Egzamin teoretyczny ma na celu stwierdzenie, czy kandydat posiada dostateczne wiadomości teoretyczne zawodowe oraz pomocnicze w zakresie koniecznym do samoistnego prowadzenia danego rzemiosła i kierowania praktycznem kształceniem terminatorów.

D. c. n.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Terminator od stelmacha — powstaniec 1863 r. ś. p. Grabowski Stanisław weteran

Mała już tylko garsteczka siwowłosych staruszków w granatowych mundurach z cyfrą „1863" na naramiennikach odprowadziła 20 b. m. na Cmentarz Powstańców jednego z ostatnich towarzy-

szów broni, który przeniósł się do wieczności.

Ś. p. Stanisław Grabowski weteran 1863 r. długo stawiał czoło śmierci, która w ostatnim roku kilkakroć wyciągnęła po niego swe kościste ręce, tak, że pięć razy z rzędu musiał meldować się do szpitala ujazdowskiego, gdzie też życie zakończył.

Śmierć mu zresztą zajrzała w oczy i podczas powstania, gdy szabla kozacka zawisła mu nad głową, pozostawiając na szczęście tylko rany, jako pamiątkę z trzech bitew, stoczonych w okolicy Skierniewic i Rawy Mazowieckiej.

Ze ś. p. weteranem Grabowskim schodzi do grobu jeden z ostatnich przedstawicieli patrjotycznych rzemieślników warszawskich, którzy w pamiętną noc styczniową chwycili za broń — był wtedy terminatorem u stelmacha i razem ze starszym bratem poszedł do powstania.

Cześć Jego pamięci!

Tygodniowy Przegląd Prasy Rzemieślniczej

Gazeta Przemysłowo - Rzemieślnicza zamieszcza w Nr. 13: Jak żydzi dążą do opanowania rzemiosła w Polsce? — Żydowska młodzież rzemieślnicza, Przeobrażenia naszego handlu a problem żydowski, Bezprocentowe kasy dla rzemiosła, pozatem komunikaty zawodowe i szereg informacji z życia rzemiosła chrześcijańskiego.

Gazeta Przemysłu Rzeźnickiego (Nr. 93) w dłuższym artykule zajmuje się sprawą ordynacji podatkowej a mianowicie tym jej ustępem, który uprawnia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych poruczać wymiar niektórych podatków wymienionych w art. 1. Związkom samorządowym. W dodatku podaje szereg fachowych artykułów i informacyj.

Głos Rzemieślnika (Nr. 33) rozpatruje charakter, organizację, cele i środki działania Kas Bezprocentowego Kredytu Rzemiosła Chrześcijańskiego.

Nowa Odzież (Nr. 8). Pismo poświęcone karwiectwu w Polsce przynosi szereg artykułów z tej dziedziny: O należyte oblicze szkoły zawodowej dokształcającej, Umiejętna reklama, Modniarstwo i Krawieczyzna i t. d.

Przemysł Skórny (Nr. 16) przynosi: O działalność cechów w myśl nowych statutów, Nowe metody konserwowania surowca skórnego, Jak unikać błędów i uchybień w księgowości, oraz szereg wiadomości branżowych.

Zagubienie świadectw

Zgubiono świadectwo czeladnicze na nazwisko Jerzego Pisarzowskiego zamieszkałego w Katowicach, przy ul. Sokolskiej 5.

Prenumerata wraz z Biuletynem Instytutu Naukowego Rzemieślniczego: kwartalnie zł. 2, półrocznie zł. 4, rocznie zł. 8.

Ceny ogłoszeń: 1/1 strony — zł. 300, 1/2 — zł. 160, 1/4 — zł. 85, 1/8 — zł. 45, 1/16 — zł. 22.50 **W tekście 25% drożej**
Unieważnienie świadectw zł. 1.50

Wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P. **Redaktor: WŁADYSŁAW GINDRICH**

Zakł. Graf. „Polska Zjednoczona" Nowolipie 2.